

QUẢN LÝ THỊ TRƯỜNG VÀNG – KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VÀ BÀI HỌC CHO VIỆT NAM

Ngày nhận: 11/7/2013
 Ngày nhận lại: 29/7/2013
 Ngày duyệt đăng: 11/9/2013
 Mã số: 9-13-CD-90

TS. Nguyễn Đức Trung
 Học viện Ngân hàng

Tóm tắt: Nghiên cứu đã hệ thống hóa kinh nghiệm quản lý thị trường vàng (QLTTV) theo từng lĩnh vực chuyên biệt gồm: quản lý xuất nhập khẩu vàng, quản lý hoạt động kinh doanh vàng miếng, QLTTV trang sức, quản lý vàng trong dự trữ ngoại hối và quản lý sàn giao dịch (SGD) vàng tại ba quốc gia là Trung Quốc, Ấn Độ và Thái Lan. Qua nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế, bài viết tổng kết 5 bài học chủ yếu dành cho Việt Nam trong công tác QLTTV, cụ thể: (i) Quản lý xuất nhập khẩu vàng và quy định một thương hiệu vàng quốc gia thống nhất; (ii) Quản lý vàng trong dự trữ ngoại hối; (iii) Hướng tới phát triển thị trường vàng trang sức; (iv) Quản lý đối với các hình thức đầu tư vàng hiện đại; (v) Quản lý hoạt động SGD vàng. Để có thể đưa ra chính sách QLTTV tối ưu trong từng thời kỳ, Việt Nam cần xác định rõ định hướng phát triển thị trường trên cơ sở kết hợp khéo léo, hài hòa và có chọn lọc “tinh hoa kinh nghiệm” của các quốc gia.

Từ khóa: Thị trường vàng, kinh doanh vàng miếng vàng trang sức, sàn giao dịch vàng.

Đặt vấn đề

Thị trường vàng thế giới cũng như Việt Nam trong thời gian qua với nhiều biến động bất thường đã gây ra một số khó khăn và thách thức cho cơ quan quản lý vĩ mô. Hướng tới một thị trường vàng ổn định và không ảnh hưởng tới các biến số vĩ mô, việc tìm ra các giải pháp tối ưu nhằm QLTTV là rất cần thiết. Bài nghiên cứu này của tác giả tập trung vào xem xét các tình huống của một số quốc gia (Trung Quốc, Ấn Độ và Thái Lan) đã có các giải pháp quản lý thị trường thành công, từ đó rút ra bài học kinh nghiệm dành cho Việt Nam trong QLTTV.

Kinh nghiệm quản lý thị trường vàng của một số quốc gia

Kinh nghiệm của Trung Quốc

Trung Quốc là một thị trường vàng lớn của thế giới, nắm giữ vị trí là quốc gia sản xuất

vàng đứng đầu toàn cầu từ năm 2010 cho đến nay. Năm 2010, 2011, sản lượng vàng của Trung Quốc lần lượt là 345 và 361 tấn, chiếm khoảng 14% tổng sản lượng vàng hàng năm của thế giới (WGC, 2010a). Lượng vàng nhập khẩu của Trung Quốc cũng liên tục gia tăng, năm 2012 đã vượt Ấn Độ để trở thành nước nhập khẩu vàng lớn nhất (834,5 tấn theo số liệu của Bloomberg, năm 2011 là 431,2 tấn) (Bloomberg, 2013). Theo Hội đồng Vàng thế giới, cầu về vàng của Trung Quốc năm 2011 đã cán mốc 811,2 tấn, tăng đến 22% so với năm trước, trong đó cầu về vàng đầu tư chiếm khoảng gần 1/3, ở mức 266 tấn (WGC, 2010a).

Quản lý thị trường vàng Trung Quốc và lộ trình tự do hóa thị trường vàng

Cơ chế QLTTV của Trung Quốc được thống nhất điều hành bởi NHTW Trung Quốc (PBOC). Trước năm 2001, do nền kinh tế chưa đủ điều kiện tự do hóa thị trường tài chính¹, PBOC đã